EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Arengukomisjon

2007/0228(CNS)

3.9.2008

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta
(KOM(2007)0637 – C6-0011/2008 – 2007/0228(CNS))

Raportöör: Danutė Budreikaitė

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Euroopa Komisjon esitas ettepaneku võtta vastu nõukogu direktiiv kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta („ELi sinine kaart"), et meelitada ligi kõrgelt kvalifitseeritud võõrtööjõudu, mis vähendaks tööjõupuudust ja suurendaks ELi konkurentsivõimet ülemaailmses „ajude" eest toimuvas võitluses. Kuigi ettepaneku raamistikuga soovitakse muuta ELi majandus kõige konkurentsivõimelisemaks majanduseks XXI sajandil, on mitmed faktorid esmajoones seotud ELi arengupoliitikaga. EL tunnistab küll sidususe tähtsust oma arengupoliitika ja muu poliitika, sealhulgas rändepoliitika vahel, kuid „ELi sinine kaart" ähvardab sellegipoolest tuua kaasa kvalifitseeritud töötajate puuduse või oskustööjõu äravoolu suurenemise arengumaades, millega kaasnevad negatiivsed tagajärjed peamistele arengusektoritele. Selles osas võib „ELi sinine kaart" minna vastuollu 2006. aastal välja töötatud ühtse arengukava poliitikaga, mis on üks peamisi ELi panuseid aastatuhande arengueesmärkide saavutamisse 2015. aastal.

Hetkel elab rohkem kui 25% kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid Aafrika riikidest, nagu näiteks Mosambiigist, Ghanast, Kenyast ja Ugandast, arenenud riikides. Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide puhul ulatub see näitaja 70%-ni[1]. See oskustööjõu äravool avaldab negatiivset mõju peamistele sektoritele, nagu näiteks haridus ja tervishoid ning mõjutab arengumaade suutlikkust saavutada aastatuhande arengueesmärgid, mis on üks ELi arengupoliitika prioriteete.

Teine ettepanekus toodud teema on töölevõtmine ajutise rände kontseptsiooni alusel, mis tähendab, et pärast teatud aja kestnud töötamist ELis pöördub võõrtöötaja tagasi oma lähtepaika (korduvränne). Pärast kaht aastat töötamist esimeses liikmesriigis võib aga võõrtöötaja liikuda teise liikmesriiki ja kumuleerida elamisperioode, eesmärgiga saavutada pikaajaline staatus, mis muudab ajutise rände alaliseks rändeks. Samuti kaasneb võõrtööjõu töövõimalustega eetilise värbamise küsimus sellise tegevusjuhendi alusel, mis aitab ennetada aktiivset töölevõtmist sektorites, mis kannatavad inimressursside puuduse käes. Niisugune tegevusjuhend ei suuda siiski peatada töötajate voolu arenenud riikidesse. Lisaks ei hõlma tegevusjuhendi ettepanek erasektori töölevõtmise tavasid ega riike nagu Suurbritannia, Iirimaa ja Taani, mis ei osale „ELi sinise kaardi" teemalistes läbirääkimistes.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et EL tunnistab küll kõrgelt kvalifitseeritud tööjõu rände võimalikku negatiivset mõju arengumaadele, kuid väidab, et arengumaadel on kõrgelt kvalifitseeritud tööjõu rändest kasu kohaliku tööturu surve vähendamise ja välismaal elava tööjõu poolt kodumaale saadetava raha näol. Kumbki nendest argumentidest ei ole osutunud täiesti õigeks: võib olla õige, et „ELi sinine kaart" vähendab tööturu survet, kuid see meelitab töötajaid sektoritest, mis juba kannatavad tööjõupuuduse all, muu hulgas haridus ja tervishoid; samal ajal ei ole saavutatud konsensust välismaalt saadetava raha tõelise panuse osas sotsiaalsektorite, nagu näiteks tervishoiu ja hariduse arengusse arengumaades.

[1] Arengupoliitika sidusus: kliimamuutus, energia, biokütus, ränne ja teadusuuringud: 22-23. http://ec.europa.eu/development/icenter/repository/SEC(2008)434%20Pol%20coherence-3.pdf

MUUDATUSETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(4 a) Selleks et paremini aidata liikmesriikidel töötada välja oma rändestrateegiaid ja -poliitikat ning aidata rändajatel paremini mõista ja jälgida migratsiooniprotsessi, tuleks Euroopa tasandil töötada välja ühine sisserändepoliitika ja seda rakendada.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(6) Lissaboni protsessi eesmärkide saavutamiseks on oluline edendada ka ELi kodanikest ***kõrgelt kvalifitseeritud*** töötajate liikumist ELi piires, eelkõige nendest liikmesriikidest, kes ühinesid 2004. ja 2007. aastal. Käesoleva direktiivi rakendamisel on liikmesriigid seotud ühenduse eelistamise põhimõttega, nagu seda on kirjeldatud eelkõige 16. aprilli 2003. aasta ja 25. aprilli 2005. aasta ühinemisaktide asjakohastes sätetes.	(6) Lissaboni protsessi eesmärkide saavutamiseks on oluline edendada ka ELi kodanikest töötajate liikumist ELi piires, eelkõige nendest liikmesriikidest, kes ühinesid 2004. ja 2007. aastal. Käesoleva direktiivi rakendamisel on liikmesriigid seotud ühenduse eelistamise põhimõttega, nagu seda on kirjeldatud eelkõige 16. aprilli 2003. aasta ja 25. aprilli 2005. aasta ühinemisaktide asjakohastes sätetes.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(17) Tuleb edendada ja säilitada kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud töötajate ühenduse ja nende päritolumaa vahelist liikumist. Ette tuleb näha erandid nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivist 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta, et pikendada ühenduse territooriumilt äraoleku aega, mida ei võeta arvesse sellise seadusliku ja pideva elamisperioodi arvutamisel, mida arvestatakse EÜ pikaajalise elaniku staatuse andmisel. Kui kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud töötajad on saanud EÜ pikaajalise elaniku staatuse, tuleb neile võimaldada ka nõukogu direktiivis 2003/109/EÜ sätestatud äraolekuajast pikemat äraolekuaega. Eelkõige selleks, et edendada arengumaadest pärit kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud töötajate korduvrännet, peavad liikmesriigid kaaluma nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ artikli 4 lõike 3 teises lõigus ja artikli 9 lõikes 2 pakutud võimaluste kasutamist, et võimaldada käesolevas direktiivis sätestatud äraolekuajast pikemat äraolekuaega. Selleks et tagada järjepidevus eelkõige põhiliste arengueesmärkidega, tohib nimetatud erandeid kohaldada ainult juhul, kui on võimalik tõendada, et asjaomane isik on pöördunud tagasi oma päritoluriiki ***seoses töö, õpingute või vabatahtliku tegevusega***.	(17) Tuleb edendada ja säilitada kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud töötajate ühenduse ja nende päritolumaa vahelist liikumist. Ette tuleb näha erandid nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivist 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta, et pikendada ühenduse territooriumilt äraoleku aega, mida ei võeta arvesse sellise seadusliku ja pideva elamisperioodi arvutamisel, mida arvestatakse EÜ pikaajalise elaniku staatuse andmisel. Kui kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud töötajad on saanud EÜ pikaajalise elaniku staatuse, tuleb neile võimaldada ka nõukogu direktiivis 2003/109/EÜ sätestatud äraolekuajast pikemat äraolekuaega. ***Vastavalt komisjoni 12. aprilli 2005. aasta teatisele „Poliitikavaldkondade seostatus arenguga. Aastatuhande arengueesmärkide saavutamise kiirendamine” (KOM(2005)0134) tuleb korduvränd soodustamiseks rõhutada järgmist viit eesmärki: 1) töötajate koolitamine arengumaades, 2) kõrgelt kvalifitseeritud töötajate hoidmine arengumaades, 3) päritoluriiki vabatahtliku tagasipöördumise soodustamine sotsiaalse ja rahalise kindluse hõlbustamise abil, 4) eetiline värbamine õiguslikult siduva toimimisjuhendi abil, ning 5) korduvränd edendamine topeltkodakondsuse ja diplomite vastastikuse tunnustamise standardite rakendamise teel.*** Eelkõige selleks, et edendada arengumaadest pärit kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud töötajate korduvrännet, peavad liikmesriigid kaaluma nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ

artikli 4 lõike 3 teises lõigus ja artikli 9 lõikes 2 pakutud võimaluste kasutamist, et võimaldada käesolevas direktiivis sätestatud äraolekuajast pikemat äraolekuaega. Selleks et tagada järjepidevus eelkõige põhiliste arengueesmärkidega, tohib nimetatud erandeid kohaldada ainult juhul, kui on võimalik tõendada, et asjaomane isik on pöördunud tagasi oma päritoluriiki.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(20) Käesoleva direktiivi rakendamisel peavad liikmesriigid hoiduma aktiivsest värbamisest arengumaade sektoritest, kus on puudus inimressursist. ***Välja tuleb töötada eetiline*** värbamispoliitika ***ning avaliku ja erasektori tööandjate suhtes kohaldatavad põhimõtted, eriti tervishoiusektoris, nagu seda on rõhutatud nõukogu ja liikmesriikide 14. mai 2007. aasta järeldustes Euroopa tegevusprogrammi kohta arengumaade tervishoiutöötajate nappusega seotud probleemi lahendamiseks (2007–2013). Selle protsessi*** toetamiseks tuleb välja töötada ajutist ja korduvrännet hõlbustavad mehhanismid, suunised ja teised vahendid, samuti muud meetmed, mis vähendavad kõrgelt kvalifitseeritud võõrtööjõu sisserände negatiivset mõju ja suurendavad sellise võõrtööjõu sisserände positiivset mõju arengumaadele. Mis tahes selline sekkumine peab olema kooskõlas 22.-23. novembril 2006 Tripolis toimunud kohtumisel kokkulepitud Aafrika ja ELi ühisdeklaratsiooniga rände ja arengu kohta ning selle eesmärk peab olema töötada välja laiaulatuslik rändepoliitika, mis vastab 14.-15. detsembril 2006 kohtunud	(20) Käesoleva direktiivi rakendamisel peavad liikmesriigid hoiduma aktiivsest värbamisest arengumaade sektoritest, kus on puudus inimressursist***, eriti tervishoiu- ja haridussektoritest***. ***Eetiliste*** värbamispoliitika ***ja -põhimõtete*** toetamiseks tuleb välja töötada ajutist ja korduvrännet hõlbustavad mehhanismid, suunised ja teised vahendid, samuti muud meetmed, mis vähendavad kõrgelt kvalifitseeritud võõrtööjõu sisserände negatiivset mõju ja suurendavad sellise võõrtööjõu sisserände positiivset mõju arengumaadele. Mis tahes selline sekkumine peab olema kooskõlas ***nõukogu 15. mai 2007. aasta järeldustega Euroopa tegevusprogrammi kohta arengumaade tervishoiutöötajate nappusega seotud probleemi lahendamiseks (2007–2013), komisjoni teatisega „Poliitikavaldkondade seostatus arenguga. Aastatuhande arengueesmärkide saavutamise kiirendamine", 2007. aasta detsembris Lissabonis toimunud ELi ja Aafrika tippkohtumisel algatatud uue ELi ja Aafrika strateegilise partnerlusega ning*** 22.–23. novembril 2006 Tripolis toimunud kohtumisel kokkulepitud Aafrika ja ELi ühisdeklaratsiooniga rände ja arengu kohta

Euroopa Ülemkogu üleskutsele.	ning selle eesmärk peab olema töötada välja laiaulatuslik rändepoliitika, mis vastab 14.–15. detsembril 2006 kohtunud Euroopa Ülemkogu üleskutsele.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(20 a) Komisjon ja liikmesriigid peaksid arendama ja rakendama nõukogu 10. aprilli 2006. aasta järeldustes (ELi tegevusstrateegia kohta seoses arengumaade tervishoiusektori inimressursside kriisiga) sätestatud tervishoiutöötajate eetilise värbamise ELi tegevusjuhendit vastavalt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) sätetele ja liikmesriikide parimatele tavadele.

Selgitus

Vastavalt eetilise värbamise ideele on ettepaneku eesmärk võtta konkreetseid meetmeid (õiguslikult siduv kohustus), et vältida oskustööliste puudust arengumaades.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(20 b) Tervishoiutöötajate eetilise värbamise ELi tegevusjuhendi ulatust tuleks samuti suurendada muudele olulistele valdkondadele, nagu näiteks haridus, eesmärgiga tagada, et nii avaliku kui erasektori tööandjad kohaldavad eetilist lähenemist selliste kvalifitseeritud võõrtöötajate töölevõtmisel (või veelgi parem, nende töölevõtmisest hoidumisel),

kes töötavad valdkondades, mis nende päritoluriigis kannatavad tõsise tööjõupuuduse all.

Selgitus

Eesmärgiga ennetada ebaeetilise värbamise negatiivset mõju haridussektorile, tehakse ettepanek laiendada tegevusjuhendit, et katta see oluline valdkond.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(20 c) Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi mõju rände, liikumise ja tööhõive partnerlusele, mis on Lissabonis 2007. aasta detsembris peetud ELi ja Aafrika tippkohtumisel allkirjastatud uue Aafrika ja ELi strateegilise partnerluse osa.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 d (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(20 d) Komisjon peaks andma arengumaadele asjakohast tehnilist abi ja koolitust, et luua tõhusad strateegiad kõrgelt kvalifitseeritud töötajate kodumaal hoidmiseks näiteks arenguprogrammide abil, mille eesmärk on parandada kohalikke töövõimalusi ja töötingimusi.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 e (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(20 e) EL peaks töötama välja üldise ja sidusa strateegia, et tulla toime arengumaade kõrgelt kvalifitseeritud töötajate rände tõenäolise negatiivse mõjuga. Strateegia peaks keskenduma investeerimisele kõrgelt kvalifitseeritud inimressursside koolitusse, eriti tervishoiu ja hariduse valdkonnas, ning arengumaade abistamisele kõrgelt kvalifitseeritud töötajate kodumaal hoidmisel.

Selgitus

Oskustööjõu äravool arengumaadest toob kaasa negatiivseid tagajärgi arengumaade inimressursside vajadustele. Tegelikult nopivad ELi liikmesriigid arengumaade tehtud haridusinvesteeringute vilju. ELil on moraalne kohustus kavandada skeeme, et hüvitada eri arengumaadele tekkiv tõenaoline kahju.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(21) Ette tuleb näha teatavad aruandlust käsitlevad sätted, et jälgida kõrgelt kvalifitseeritud tööjõuga seotud korra rakendamist ning tuvastada selle võimalik, oskustööjõu äravoolust tulenev mõju arengumaadele, eelkõige Saharast lõunasse jäävatele Aafrika riikidele, ja vajaduse korral sellele reageerida. Seega peavad liikmesriigid igal aastal edastama andmed liikmesriiki lubatud kõrgelt kvalifitseeritud sisserändajate kutsealade ja kodakondsuse kohta nõukogu 5. oktoobri 2006. aasta otsusega 2006/688/EÜ (vastastikuse teabesüsteemi loomise kohta seoses	(21) Ette tuleb näha teatavad aruandlust käsitlevad sätted, et jälgida kõrgelt kvalifitseeritud tööjõuga seotud korra rakendamist ning tuvastada selle võimalik, oskustööjõu äravoolust tulenev mõju arengumaadele, eelkõige Saharast lõunasse jäävatele Aafrika riikidele, ja vajaduse korral sellele reageerida. Seega peavad liikmesriigid igal aastal edastama andmed liikmesriiki lubatud kõrgelt kvalifitseeritud sisserändajate kutsealade***, vanuse, soo*** ja kodakondsuse kohta nõukogu 5. oktoobri 2006. aasta otsusega 2006/688/EÜ (vastastikuse teabesüsteemi loomise kohta

liikmesriikide meetmetega varjupaiga ja sisserände valdkondades) sellisteks eesmärkideks loodud võrgustiku kaudu.	seoses liikmesriikide meetmetega varjupaiga ja sisserände valdkondades) sellisteks eesmärkideks loodud võrgustiku kaudu. ***Seepärast peaks komisjon viima läbi mõjuhindamise tagajärgede kohta, mida toob arengumaadele kaasa sinise kaardi ettepaneku kohaldamine, ning esitama need andmed liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile.***

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 21 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(21 a) Komisjon peaks võtma arvesse käesoleva direktiivi võimalikku mõju arengumaade tervishoiu- ja haridussektorite arengule ning kuna need sektorid on olulised aastatuhande arengueesmärkide nr 2, 4, 5 ja 6 saavutamise seisukohalt, on vajalik direktiivi ja aastatuhande arengueesmärkide sidusus.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(26 a) Kuna on oluline kaasata sisserändajad oma päritoluriikide arengusse, peaks liit tegema Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikide valitsustele ja teiste päritoluriikide valitsustele ettepaneku kaaluda koos liiduga sellise poliitika rakendamist ja kohaldamist, mille eesmärk on maksimeerida rahaülekannete positiivset mõju, tagades, et need toimuvad ametlike

ülekandesüsteemide kaudu, nii et need oleksid kindlamad, kiiremad, vähem kulukad ja paremini suunatud.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(27 a) Selleks et kohaldada ELi õigusakte ja ühist strateegiat, mis käsitlevad kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö tegemise eesmärgil kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimusi, peaksid komisjon ja nõukogu väljendama kahetsust selle pärast, et Ühendkuningriik, Taani ja Iirimaa ei osale sinise kaardi direktiivis, ning rakendama õiguslikult siduvat toimimisjuhendit kolmandate riikide kodanikele kehtivate tingimuste kohta.

MENETLUS

Pealkiri	Sissesõidu ja riigis viibimise tingimused kolmandate riikide kodanike jaoks, kes kavatsevad töötada kõrgkvalifikatsiooni eeldaval ametikohal
Viited	KOM(2007)0637 – C6-0011/2008 – 2007/0228(CNS)
Vastutav komisjon	LIBE
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	DEVE 17.1.2008
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Danutė Budreikaitė 18.12.2007
Arutamine parlamendikomisjonis	25.6.2008
Vastuvõtmise kuupäev	25.8.2008
Lõpphääletuse tulemused	+: 18 –: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Marie-Arlette Carlotti, Corina Crețu, Nirj Deva, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Gay Mitchell, Horst Posdorf, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Jan Zahradil, Mauro Zani
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	John Bowis, Ana Maria Gomes, Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Anne Van Lancker, Renate Weber